

02/37

Majetek státu a finanční prostředky – kapitola Úřad pro ochranu osobních údajů

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu na rok 2002 pod číslem 02/37. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen Nejvyššího kontrolního úřadu Ing. Jan Vedral.

Cílem kontroly bylo prověřit hospodaření s majetkem státu, prostředky státního rozpočtu a ověřit správnost finančních a účetních výkazů předkládaných Úřadem pro ochranu osobních údajů jako podklad pro závěrečný účet kapitoly.

Kontrola byla podrobena činnosti, které jsou předmětem účetnictví a které mají vliv na hodnotu testovaných konečných zůstatků účtů v účetní závěrce Úřadu pro ochranu osobních údajů v roce 2001, včetně souvisejících skutečností v roce 2000.

Kontrolu provedla v době od listopadu 2002 do dubna 2003 skupina kontrolujících NKÚ z odboru finančního auditu, odboru životního prostředí a zemědělství, územních odborů jižní Čechy, severní Morava a střední Morava.

Kontrola byla provedena u Úřadu pro ochranu osobních údajů (dále jen „ÚOOÚ“).

Právní předpisy uváděné v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění platném pro kontrolované období.

K o l e g i u m NKÚ na svém IX. zasedání, konaném dne 9. června 2003,
s c h v á l i l o usnesením č. 6/IX/2003
k o n t r o l n í z á v ě r v tomto znění:

Úvod

ÚOOÚ byl zřízen zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ze dne 4. 4. 2000, který nabyl účinnosti dnem 1. 6. 2000 (s výjimkou ustanovení § 16, 17 a 35, upravujících oznamovací povinnost vůči ÚOOÚ a registraci povolených zpracování osobních údajů, které nabyly účinnosti dnem 1. 12. 2000). Do 31. 12. 2002 měl ÚOOÚ i působnost pro oblast elektronického podpisu v rozsahu stanoveném zákonem č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů.

Kontrolou zjištěné nedostatky

Kontrola účetní závěrky ÚOOÚ (dále je „ÚZ“) k 31. 12. 2000 proběhla jen u účtů stálých aktiv, které jsou součástí rozvahy, a odpovídajících výdajových položek obsažených ve výkazu o plnění příjmů a výdajů ústředních orgánů a rozpočtových organizací jimi zřizovaných.

U ÚZ k 31. 12. 2001 bylo kontrolováno, zda věrně zobrazuje majetek, závazky, vlastní zdroje a výsledek rozpočtového hospodaření za rok 2001.

Nesprávnosti byly identifikovány dle jednotlivých položek účetní závěrky s ohledem na jejich obsahové vymezení dle § 4 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, opatření Federálního ministerstva financí V/20 530/1992, kterým se stanoví účtová osnova a postupy účtování pro rozpočtové a příspěvkové organizace a obce, a opatření Ministerstva financí čj. 283/76 104/2000, kterým se stanoví účtová osnova, postupy účtování, uspořádání položek účetní závěrky a obsahové vymezení těchto položek pro organizační složky státu, územní samosprávné celky a příspěvkové organizace.

Použití „výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu správců kapitol, jimi řízených organizačních složek státu a státních fondů“ (dále jen „Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu“) dle jednotlivých položek tohoto výkazu v souvislosti s výkazem „rozvaha organizačních složek státu, územních samosprávných celků a příspěvkových organizací“ (dále jen „výkaz Rozvaha“) poskytuje současně také informace, které umožňují uživateli posoudit změny stavu struktury aktiv a závazků, tzn. změny jednotlivých položek výkazu Rozvaha.

1. Zahajovací rozvaha

Účetní jednotka v rozporu s ustanovením § 19 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb. nesestavila ke dni svého vzniku zahajovací rozvahu.

2. Zjištěné nesprávnosti v ÚZ k 31. 12. 2000

Tabulka č. 1 – Údaje z výkazu Rozvaha (v tis. Kč)

	Stav k 31. 12. 2000
Stálá aktiva	25 542,22
Oběžná aktiva	1 969,22
Vlastní zdroje	25 703,48
Cizí zdroje	1 807,96
Rozvaha celkem	–

Tabulka č. 2 – Položky rozvahy

(v tis. Kč)

	Stav k 31. 12. 2000	Nadhodnocení	Podhodnocení	Neprůkaznost	Celková nesprávnost v absolutní hodnotě
013 – Software	8 899,23	665,65	–	–	332,83
018 – Drobný nehmotný investiční majetek	158,49	–	216,74	–	108,37
022 – Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	8 685,48	606,29	1 019,23	–	206,47
028 – Drobný hmotný investiční majetek	7 799,03	581,01	4,67	–	288,17
901 – Fond investičního majetku	25 542,22	612,31	–	–	306,16
Celkem	–	–	–	–	1 242,00

Tabulka č. 3 – Výkaz o plnění příjmů a výdajů ústředních orgánů a rozpočtových organizací jimi zřizovaných (v tis. Kč)

Položky výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu	Stav k 31. 12. 2000	Nadhodnocení	Podhodnocení	Neprůkaznost	Celková nesprávnost v absolutní hodnotě
Programové vybavení (pol. 6111)	8 899,23	665,65	–	–	332,83
Výpočetní technika (pol. 6125)	6 852,91	–	444,25	–	222,13
Programové vybavení (pol. 5172)	158,49	–	216,74	–	108,37
Drobný hmotný invest. a neinvest. majetek (pol. 5137)	6 276,56	–	4,67	–	2,34
Celkem	–	–	–	–	665,67

Legenda k tabulkám č. 2, 3, 5 a 6

Celková účetní nesprávnost v absolutní hodnotě je vypočtena jako rozdíl částek zjištěného nadhodnocení a podhodnocení (vyjádřený v absolutní hodnotě) a dělený dvěma proto, aby byla konečná suma nesprávností očištěna o vliv podvojného souvztažného účetního zápisu nesprávností. V případě zjištění neprůkaznosti se hodnota těchto neprůkazných položek přičítá k celkové hodnotě účetních nesprávností.

2.1 Nesprávnosti, které vedly k nadhodnocení účtů

2.1.1 Nadhodnocení rozvažných účtů

Účet 013 – Software byl k datu ÚZ nadhodnocen o 665 651,90 Kč.

V rozporu s ustanovením § 4 odst. 2 a § 7 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb. byl na účet 013 – Software zaúčtován pořízený majetek v hodnotě 444 245,90 Kč, který podle obsahového vymezení účtů dle opatření FMF čj. V/20 530/1992, ve znění opatření MF čj. 283/78 179/1999, (dále jen „Opatření“) měl být zaúčtován na účet 022 – Samostatné movité věci a soubory movitých věcí. Jednalo se o server a zálohovací mechaniku s hodnotou jedné položky nad 40 000 Kč.

Obdobně byl na účet 013 zaúčtován majetek (kabeláž) za 4 671 Kč patřící na účet 028 – Drobný hmotný investiční majetek.

Na účet 013 byl dále zaúčtován i nehmotný majetek v ocenění jedné položky nepřevyšující 60 tis. Kč, který podle obsahového vymezení v článku I odst. 3 a 4 k účtové třídě 0 Opatření, patřil na účet 018 – Drobný nehmotný investiční majetek. Tím došlo k nadhodnocení účtu 013 a zároveň k podhodnocení účtu 018 o 216 735 Kč.

Účet 028 – Drobný hmotný investiční majetek byl k datu ÚZ nadhodnocen o 581 009,90 Kč.

Na základě delimitačního protokolu ze dne 30. 6. 2000 byl na ÚOOÚ převeden mimo jiné majetek v celkové hodnotě 574 987,98 Kč v ocenění jedné položky převyšující 40 000 Kč (a patřící tedy na účet 022), který byl v rozporu s § 26 odst. 2 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, a s čl. I odst. 5 písmeno b) k účtové třídě 0 Opatření zaúčtován jako drobný hmotný investiční majetek.

Účet 028 byl dále nadhodnocen o 6 021,90 Kč, což je hodnota dvou mobilních telefonů, které byly obdobně převedeny (delimitovány) na ÚOOÚ. I když byly oba dva telefony vráceny již 1. 9. 2000, přesto nebyl zjištěn inventarizační rozdíl a telefony zůstaly v účetnictví účetní jednotky až do 31. 12. 2001. Tím byl porušen § 30 odst. 1 a 3 zákona 563/1991 Sb., který ukládá účetním jednotkám povinnost zjistit inventarizační skutečný stav majetku a vyúčtovat zjištěné inventarizační rozdíly do účetního období, za které se inventarizací ověřuje stav majetku a závazků.

Účet 022 – Samostatné movité věci a soubory movitých věcí byl k datu ÚZ nadhodnocen o hodnotu osobního automobilu Škoda Octavia LK 1.8, v pořizovací ceně 606 290,35 Kč, který byl odcizen 21. 12. 2000. V rozporu s článkem VII odst. 1 úvodního ustanovení Opatření (které stanoví, že dnem uskutečnění účetního případu je i den, ve kterém dojde ke zjištění škody) nebyl odcizený automobil vyřazen z evidence majetku a byl zaznamenán pod inventárním číslem DM 0021 v inventurním soupise vyhotoveném k 31. 12. 2000. V dílčím inventarizačním zápise je uvedeno, že skutečný stav souhlasí se stavem účetním a nebyly zjištěny žádné inventarizační rozdíly. Tím byl porušen § 30 odst. 1 a 3 zákona 563/1991 Sb., který ukládá účetním jednotkám povinnost zjistit inventarizací skutečný stav majetku a vyúčtovat zjištěné inventarizační rozdíly do účetního období, za které se inventarizací ověřuje stav majetku a závazků.

Účet 901 – Fond dlouhodobého majetku byl k datu ÚZ nadhodnocen o 612 312,25 Kč, a to v důsledku nevyřazení majetku, který již nebyl v užívání účetní jednotky, z účetnictví: automobil v ceně 606 290,35 Kč, dva mobilní telefony v ceně 6 021,90 Kč.

2.1.2 Nadhodnocení položek výkazu o plnění příjmů a výdajů ústředních orgánů a rozpočtových organizací jimi zřizovaných

Rozpočtová položka 6111 – Programové vybavení byla k datu ÚZ nadhodnocena v důsledku nesprávnosti vedoucích k nadhodnocení účtu 013 – Software o 665 651,90 Kč (viz text k bodu 2.1.1).

2.2 Nesprávnosti, které vedly k podhodnocení účtů

2.2.1 Podhodnocení rozvažných účtů

Účet 018 byl k datu ÚZ podhodnocen o 216 735 Kč v souvislosti s nadhodnocením účtu 013 v důsledku chybného zařídění majetku.

Účet 028 byl k datu ÚZ podhodnocen o 4 671 Kč v souvislosti s nadhodnocením účtu 013 v důsledku chybného zařídění majetku.

Účet 022 byl k datu ÚZ podhodnocen o 1 019 233,88 Kč v souvislosti s nadhodnocením účtů 028, resp. 013:

- o 574 987,98 Kč (chybně zaúčtovaný delimitovaný majetek – bez dopadu na rozpočtovou skladbu),
- o 444 245,90 Kč (chybně zaúčtovaný nově pořízený majetek s dopadem do rozpočtové skladby).

2.2.2 Podhodnocení položek výkazu o plnění příjmů a výdajů ústředních orgánů a rozpočtových organizací jimi zřizovaných

Podhodnocení rozvažných účtů 018, 028 a 022 (v důsledku nesprávného zaúčtování nově pořizovaného majetku) vedlo i k podhodnocení odpovídajících rozpočtových položek k výdajovému účtu 233 – Čerpací investiční účet rozpočtových organizací a 234 – Čerpací neinvestiční účet rozpočtových organizací:

položka 5172 – Programové vybavení o 216 735 Kč,

položka 5137 – Drobný hmotný investiční a neinvestiční majetek o 4 671 Kč,

položka 6125 – Výpočetní technika o 444 245,90 Kč.

3. Zjištěné nesprávnosti v ÚZ k 31. 12. 2001

Tabulka č. 4 – Údaje z výkazu rozvaha (v tis. Kč)

	Stav k 31. 12. 2001
Stálá aktiva	35 548,31
Oběžná aktiva	3 444,85
Vlastní zdroje	36 791,00
Cizí zdroje	2 202,16
Rozvaha celkem	–

Tabulka č. 5 – Položky rozvahy

(v tis. Kč)

	Stav k 31. 12. 2001	Nadhodnocení	Podhodnocení	Neprůkaznost	Celková nesprávnost v absolutní hodnotě
013 – Software	8 987,87	39,10	186,48	–	73,69
022 – Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	17 263,26	4,58	–	–	2,29
315 – Pohledávky za rozpočtové příjmy	487,08	–	–	487,08	487,08
321 – Dodavatelé	– 11,73	–	53,08	–	26,54
901 – Fond dlouhodobého majetku	35 548,32	43,68	186,48	–	71,40
964 – Saldo výdajů a nákladů	166,06	53,08	–	–	26,54
Celkem	–	–	–	–	687,54

Tabulka č. 6 – Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu

(v tis. Kč)

	Stav k 1. 12. 2001	Nadhodnocení	Podhodnocení	Neprůkaznost	Celková nesprávnost v absolutní hodnotě
Programové vybavení pol. 6111	537,56	39,10	186,48	–	73,69
Opravy a udržování pol. 5171	66,02	–	39,10	–	19,55
Nákup služeb j. n. pol. 5169	6 741,41	186,48	–	–	93,24
Celkem	–	–	–	–	186,48

3.1 Nesprávnosti, které vedly k nadhodnocení účtů

3.1.1 Nadhodnocení rozvažných účtů

Účet 013 – Software byl k datu ÚZ nadhodnocen o 39 098,90 Kč.

V rozporu s ustanovením § 4 odst. 2 a § 7 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb. byl na účet 013 – Software zaúčtován „upgrade licence Gautlet“ v ceně 39 098,90 Kč, a to i přesto, že se jednalo o technické zhodnocení softwaru dodaného v roce 2000. Vzhledem k tomu, že technické zhodnocení nepřesáhlo hodnotu 60 tis. Kč, měla být tato licence zaúčtována v souladu s čl. III odst. 5 k účtové třídě 0 opatření 283/76 104/2000 jako služba na účtu 420 – Služby a náklady nevýrobní povahy a hrazena z neinvestičních prostředků z položky 5171 – Běžné výdaje na opravy a udržování.

V důsledku výše uvedeného nesprávného postupu účtování byly nadhodnoceny konečné zůstatky účtů 013, 901 a položky 6111 – Programové vybavení a současně byla podhodnocena položka 5171.

Účet 022 – Samostatné movité věci a soubory movitých věcí byl k datu ÚZ nadhodnocen o 4 575 Kč.

ÚOOÚ nadhodnotil cenu osobního automobilu o 4 575 Kč tím, že snížil pořizovací cenu tohoto automobilu o odcizený CD přehrávač ve výši pojistného plnění 9 925 Kč, a nikoliv o pořizovací cenu tohoto přehrávače 14 500 Kč, která byla součástí pořizovací ceny automobilu. ÚOOÚ tak nadhodnotil rozvažné účty 022 a 901 o 4 575 Kč.

Účet 901 – Fond dlouhodobého majetku byl k datu ÚZ nadhodnocen o 43 673,90 Kč v důsledku:

- nadhodnocení účtu 022 o 4 575 Kč,
- nadhodnocení účtu 013 o 39 098,90 Kč.

Účet 964 – Saldo výdajů a nákladů byl k datu ÚZ nadhodnocen o 53 080,20 Kč v souvislosti s podhodnocením účtu 321 – Dodavatelé (viz text k bodu 3.2.1 – účet 321).

3.1.2 Nadhodnocení položek výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu

Rozpočtová položka 6111 – Programové vybavení byla k datu ÚZ nadhodnocena o 39 098,90 Kč v souvislosti s nadhodnocením účtu 013 (viz 3.1.1 – účet 013).

Rozpočtová položka 5169 – Nákup služeb j. n. byla k datu ÚZ nadhodnocena o 186 480 Kč v souvislosti s podhodnocením účtu 013 (viz 3.2.1 – účet 013).

3.2 Nesprávnosti, které vedly k podhodnocení účtů

3.2.1 Podhodnocení rozvažných účtů

Účet 013 – Software byl k datu ÚZ podhodnocen o 186 480 Kč.

Dne 20. 3. 2001 fakturoval dodavatel investiční práce a úpravu WWW stránek spojených s realizací a funkčností informačního systému ÚOOÚ celkovou částkou 357 840 Kč (včetně daně z přidané hodnoty). Z toho fakturované investiční práce provedené v lednu a v únoru v ceně 307 440 Kč se týkaly stejného předmětu plnění, a to optimalizace systému „Registr“ a tvorby sestavy „Věstník povolených správců osobních údajů“. Navzdory stejnému charakteru investičních prací byly lednové investiční práce zaúčtovány jako software na účet 013 (a výdaj zaznamenán na položku 6111) a investiční práce za měsíc únor byly účtovány do nákladů na účet 420 (výdaj zaznamenán na položku 5169). Navíc ÚOOÚ provedl chybný aritmetický výpočet a lednové investiční práce zaúčtoval ve výši 120 960 Kč, což je hodnota oproti skutečně fakturované ceně o 5 040 Kč vyšší. Naopak únorové práce byly účtovány částkou o 5 040 Kč nižší. Při dodržení jednotného způsobu účtování měly být lednové a únorové investiční práce v částce 307 440 Kč zaúčtovány na účtu 013.

ÚOOÚ tímto postupem podhodnotil účty 013, 901 a položku 6111 o 186 480 Kč.

Účet 321 – Dodavatelé byl k datu ÚZ podhodnocen o 53 080,20 Kč.

Dne 18. 12. 2001 vystavila firma smluvně zabezpečující pro ÚOOÚ provádění technické a redakční přípravy, zajištění polygrafické výroby, provádění administrace, fakturace a distribuce vydaných čísel periodické tiskoviny „Věstník Úřadu pro ochranu osobních údajů“ zálohovou fakturu ve výši 161 325,70 Kč. Následně byla firmou vystavena konečná faktura ve výši 214 404,30 Kč. ÚOOÚ však zaúčtoval pouze zálohovou fakturu místo konečné faktury. ÚOOÚ tak podhodnotil konečné zůstatky účtů 321 a 420 (a tedy nadhodnotil závěrkový účet 964) o 53 080,20 Kč.

Účet 901 – Fond dlouhodobého majetku byl k datu ÚZ podhodnocen o 186 480 Kč v souvislosti s podhodnocením účtu 013.

3.2.2 Podhodnocení položek výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu

Rozpočtová položka 6111 – Programové vybavení byla k datu ÚZ podhodnocena o 186 480 Kč v souvislosti s podhodnocením účtu 013.

Rozpočtová položka 5171 – Opravy a udržování byla k datu ÚZ podhodnocena o 39 098,90 Kč v důsledku nadhodnocení účtu 013.

3.3 Neprůkaznost

ÚOOÚ porušil ustanovení § 6 odst. 3 a § 7 odst. 3 v návaznosti na § 29 odst. 1 a § 30 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb. tím, že ke dni řádné účetní závěrky neprovedl inventarizaci účtu 315 – Pohledávky za rozpočtové příjmy, který k datu ÚZ vykázal zůstatek 487 077,20 Kč.

3.4 Ostatní zjištění

ÚOOÚ porušil ustanovení § 8 odst. 1 a § 32 odst. 3 zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), tím, že nezajistil zavedení systému finanční kontroly podle tohoto zákona do 6 měsíců od nabytí jeho účinnosti, tj. do 30. 6. 2002.

Vyhodnocení

Celkové nesprávnosti v účetní závěrce k 31. 12. 2001 v údajích, které jsou předávány k další agregaci pro zpracování státního závěrečného účtu (dle vyhlášky č. 419/2001 Sb., o rozsahu, struktuře a termínech údajů předkládaných pro vypracování návrhu státního závěrečného účtu a o rozsahu a termínech sestavení návrhů závěrečných účtů kapitol státního rozpočtu, a vyhlášky č. 16/2001 Sb., o způsobu, termínech a rozsahu údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu, rozpočtů státních fondů a rozpočtů územních samosprávných celků), byly zjištěny ve výši 687 538,50 Kč ve výkazu Rozvaha a 186 480 Kč ve Výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu, tj. v celkové výši 874 018,50 Kč.

V souladu s doporučením standardů mezinárodní organizace nejvyšších kontrolních institucí byla nejvyšší možná míra špatné evidence stanovena ve výši 2 % z celkových výdajů kapitoly ÚOOÚ, které činily 46 010,39 tis. Kč. Při aplikaci tohoto standardu tak představuje celková zjištěná nesprávnost v ÚZ k 31. 12. 2001 1,9 % z objemu výdajů, a je tedy mírně pod horní hranicí doporučeného standardu.

Za pozitivní jev lze považovat výrazné snížení nesprávností v ÚZ za rok 2001 ve srovnání s ÚZ za rok 2000, které svědčí o účinnosti průběžně přijímaných opatření k nápravě.